

S.E.C.S. Romania

Dezvoltarea sexuală

Formatori:

Eugenia BEHAR

Carmen SURAIANU

Dezvoltarea sexuală

- Are loc în faze
- Pe toată durata vieții: de la naștere până la moarte
- Proces de învățare
- Are nevoie de suport

Zone de dezvoltare

- Fizic
- Psihic
 - Corp
 - Atinge pe alții și să atingă
- Gen
 - Sex (masculin/feminin)
 - Roluri
- Intimitate și relații
 - A face contacte
 - A menține contacte
 - A te îndrăgosti
 - A se lega

Bebeluș: dezvoltare sexuală

- Gura este cel mai important organ
- Influențe biologice: încep de la concepere
- Influențe din mediu: dirijarea comportamentului pentru a se conforma cu cel al sexului biologic
- Necesități de bază pentru atingerea fizică: auto-erotică și de a fi atins de alții
- Căldură necondiționată și siguranță
- Bazele legării!

Bebeluș: comportament sexual

- Suptul (degetului mare), mușcatul, sărutul
- Ereecțiile și contactul cu propriile organe genitale apare deja în stadiul de făt (intrauterin)
- 6-8 luni: băieții își ating accidental propriile organe genitale
- 9-12 luni: fetele își ating accidental propriile organe genitale
- Începând cu 1 an: atingeri mai țintite/deliberate

Tânc: dezvoltare sexuală

- Explorarea explicită a corpului
- Curiozitate privind propriului corp și organe genitale și corpurile altora
- Folosește olița
- Conștient de identitatea de gen (masculin, feminin)
- Stă în poala altei persoane
- Pune întrebări

Tânc: comportament sexual

- Atingerea propriilor organe genitale cu propriile mâini
- Comportament auto-erotic, de ex. stimulare ritmica (masturbare)
- Privește corpurile dezbrăcate ale altor persoane
- Își arată propriile organe genitale
- Atinge sânii altor persoane
- Aleargă dezbrăcat
- Se îmbrățișează și chicotește
- Folosește cuvinte „murdare”

Copilul mic: dezvoltare sexuală

- Înțelege diferențele dintre băieți și fete
- Idei stereotipe despre gen
- Contactul corporal rămâne important
- Băieții se joacă cu băieții și fetele cu fete
- Se îndrăgostesc
- Se simt rușinați

Copilul mic: comportament sexual

- Chicotesc, se îmbrățișează și se sărută
- Se joacă în secret de-a doctorul, de-a tata și mama
- Spun glume și fac desene despre
- Se privesc și se ating unii pe alții, inclusiv la organele genitale
- Stau întinși unul peste altul dezbrăcați

Copilul de școală: dezvoltare sexuală

6 - 8 ani:

- Se joacă cu copii de același sex
- Perioadă de latență sexuală
- Se îndrăgostesc și au sentimente intense

8 - 10 ani:

- Comportamentul confirmă rolul specific de gen: băieții sunt competitivi iar fetele sunt cooperante
- Înțelegerea procreării
- Rolul mai mare al iubirii și al dorinței cu contacte fizice mai multe
- Masturbare mai frecventă

10 - 12 ani

- Primele semne fizice ale pubertății, cu mari diferențe individuale, creștere bruscă
- Dezvoltarea orientării sexuale
- Interesul în sexualitatea adulților, fantezii despre sex
- Îndrăgostire/săruturi

Copilul de școală: comportament sexual

- Provoacă și vrea să seducă adulți
- Glumește și face desene cu conotații sexuale
- Experimentează pe propriul lor corp
- Se masturbează
- Jocuri sexuale, de ex. pretinde că face sex
- Se joacă în secret de-a doctorul
- De la 10 ani în sus: privește împreună cu alții imagini sexuale – interesat de fotografii erotice (caută pe internet)

Cunoștințe

- 2 ani: știe denumirea organelor genitale
- Tânăr și copil mic: interesați în procreare și naștere
- Până la 7 ani:
 - Nu cunoaște funcțiile sexuale ale organelor genitale
 - Deseori nu are habar despre activitatea care a dus la concepție
- După 7 ani: mai mult interes și cunoștințe despre sexualitatea adulților; cunoștințe despre funcțiile sexuale ale organelor genitale și concepție
- După 9 ani: înțelege motivele pentru a face sex
- Sursele informațiilor: părinții și școala, colegi, media

Adolescenți: dezvoltare sexuală

Schimbări la pubertate:

- Biologice/fizice
- Cognitive
- Relațiile cu părinții și colegii
- Începutul comportamentului sexual “adult”

Dezvoltare biologică: fete (10 ani și 8luni)

- Dezvoltarea sânilor
- Părul pubian
- Forma corpului
- Mai subțire în talie
- Mai multă grăsime pe umeri
- Părul din axile
- Prima menstruație: pubertate târzie (13 ani și 2 luni)

Dezvoltare biologică: băieți (11 ani și 6 luni)

- Creșterea testiculelor
- Creșterea (în lungime și grosime) a penisului
- Păr pubian
- Voce mai joasă
- Păr în axile
- Pubertate târzie
 - Ejaculare
 - Barbă
 - Păr pe corp

Dezvoltare generală:

- Foarte preocupați de aspectul și trăsăturile lor fizice
- Aspectul fizic și trăsăturile joacă un rol important
- Discrepanță între dezvoltarea fizică și stadiul mental/psihologic

Dezvoltare cognitivă:

- Idealism naiv
- Gândirea în alb și negru
- Fără diferențe între „eu” și „ei”
- Public imaginar (toată lumea se uită la mine)
- Ficțiune/mit personal (nu mi se poate întâmpla nimic)

Dezvoltare psiho-sexuală

- Influența părinților scade
 - Creșterea autonomiei
 - Luarea autonomă de decizii
 - Contribuție importantă în deciziile familiei
- Influența colegilor crește
 - Petrece mult timp cu amicii
 - Locuri de întâlniri informale
 - Contactul cu tineri de sex opus crește
 - Cultul tinereții

Comportament sexual

- Debutul comportamentului sexual adult
- Cariera sexuală progresează gradual
- Monogamie succesivă

Cariera sexuală a tinerilor

- Este compusă dintr-o gamă largă de comportamente diferite!
 - Sărutul pe gură
 - Excitare și masturbare
 - Sărutul franțuzesc
 - Atingeri și dezmierdări (cu hainele pe ei)
 - Atingeri și dezmierdări pe sub haine
 - Sex manual
 - Raporturi sexuale și sex oral
 - Sex anal (mai rar)
- Persoanele aleg singuri când și dacă fac următorul pas
- În medie, durează 4 ani

Monogamia succesivă

- Persoanele sunt monogame /loiale
- Relațiile diferă în durată
- O relație după alta

Impactul dizabilității asupra fizicului

- Descoperirea propriului corp
- Descoperirea corpurilor altora
- Să atingă și să fie atins (+ limite)
- Să fie atins mai puțin de către alții
- Mai multe internări în spital
- Înțelegerea limitelor este mai dificilă
- Atingere funcțională
- Renegarea propriului corp
- Reziliență

Impactul dizabilității asupra genului și orientării

Sexul biologic

- Identitatea de gen
- Rolurile de gen
- Orientarea sexuală
- Dezvoltarea fizică:
 - De cele mai multe ori normală
 - Poate fi întârziată sau prematură
 - Câteodată devianță (sindroame)
- Posibile probleme în conștientizarea genului
- Profil de dezvoltare dizarmonică
- Importanța vârstei biologice!!

Impactul dizabilității asupra intimității și relațiilor

- Sentimente
- Contacte și relații
- Legături și securitate
- Siguranță, ocrotire, îndrăgostire
- Mai puține îmbrățișări
- Crește și se dezvoltă într-un grup
- Mai puține oportunități pentru experimentare
- Este tolerat comportamentul deviant?

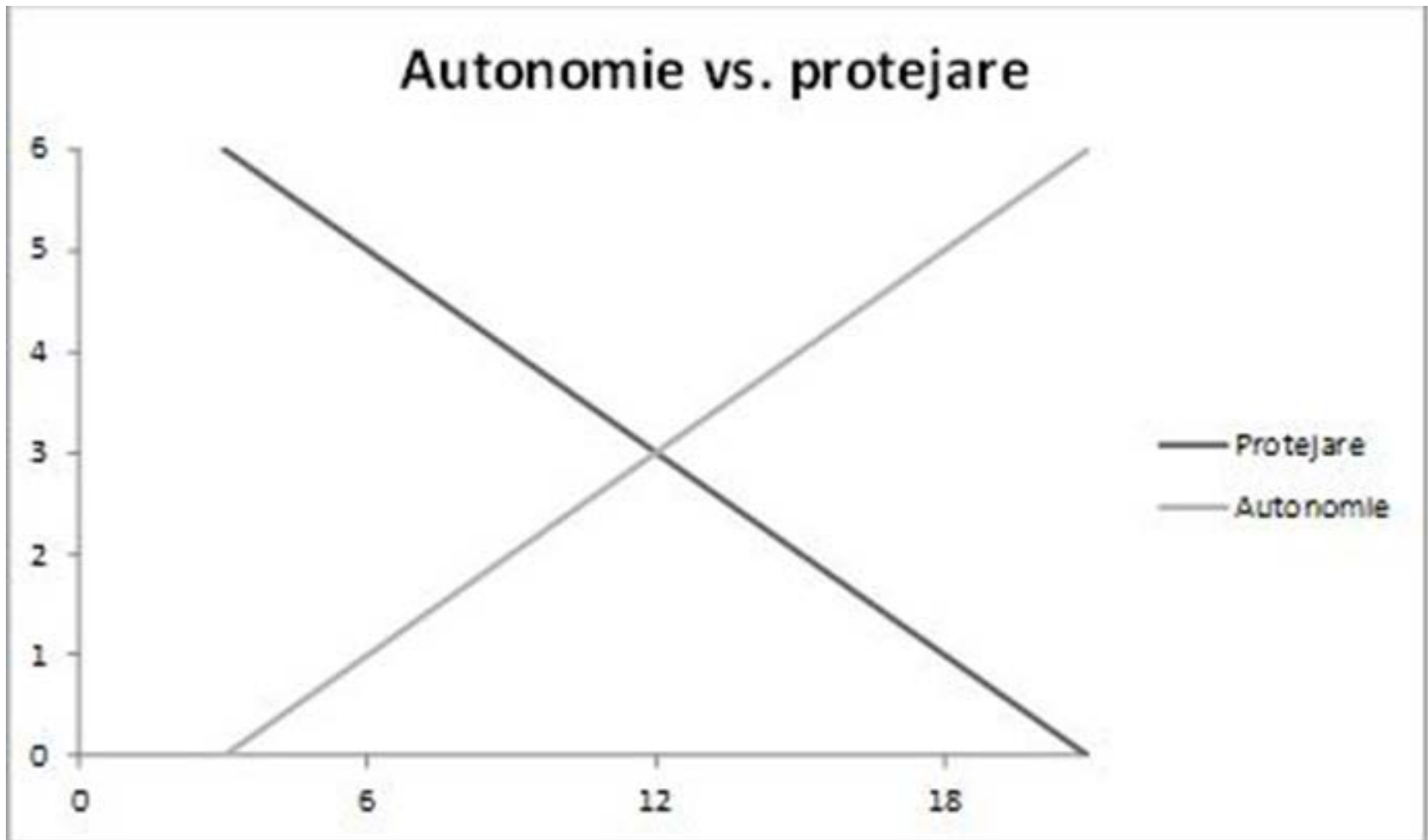
Sarcini și responsabilități pentru profesioniști

- Asigurarea condițiilor pentru dezvoltare sexuală
- Atenție și răspuns potrivit la comportamentul sexual
- Punerea în practică a unei viziuni de către întreaga echipă
- Dialog cu toți cei implicați: cămine internat, părinți, alte instituții
- Integrarea suportului pentru dezvoltare sexuală în programul de educație sexuală
- Sprijinirea copiilor în formarea rezilienței

Viziunea privitoare la reziliență

- La fel ca reziliența în trafic care nu poate fi învățată stând pe bancheta din spate a mașinii, ci învățând cum se te comporti pe șosea ca o persoană vulnerabilă:
- Recunoașterea situațiilor de risc
- Să fii în stare să evaluezi comportamentul celorlalți
- Să nu cauzezi situații periculoase
- Să știi cum să te protejezi pe tine însuși

Autonomie vs. Protejare

Vulnerabilitate

Reziliență mai scăzută?

- Cum să reacționezi în această situație?
 - Reziliență generală
 - Informații suficiente – la timp și personalizate
 - Limbaj accesibil!
 - Materiale adaptate!
- Respectați-le limitele și granițele
- Experimentare? Asumarea de riscuri?

Concluzii despre dezvoltarea sexuală

Dezvoltarea fizică este de obicei normală

- Dezvoltarea emoțională?
- Psiho-social: este nevoie de suport pentru copii pentru ca să devină mai autonomi față de părinți și să experimenteze cu colegii lor
- Sunt necesare informații adaptate și suport/ghidare
- Comportamentul corespunzător stadiului de dezvoltare nu este egal cu comportamentul acceptabil!!

Exercițiu

Timp de lucru pe grupuri: 15.10 – 15.25 (15 minute)

-3 grupuri

Scrieti toate cuvintele pe care le folosiți când vorbiți despre:

- părțile sexuale ale femeii**
- părțile sexuale ale bărbatului**
- activitățile senzuale/sexuale**

Exercițiu - Cum vorbesc despre sex?

Etapa 1- Completați în perechi matricea
“Terminologie”

Etapa 2 - Cel care a extras cardul va alege un alt participant și va da definiția cuvântului de pe card sau va spune un sinonim. Participantul ales trebuie să ghicească cuvântul.

Exercițiu - Condiții necesare pentru a vorbi despre sex

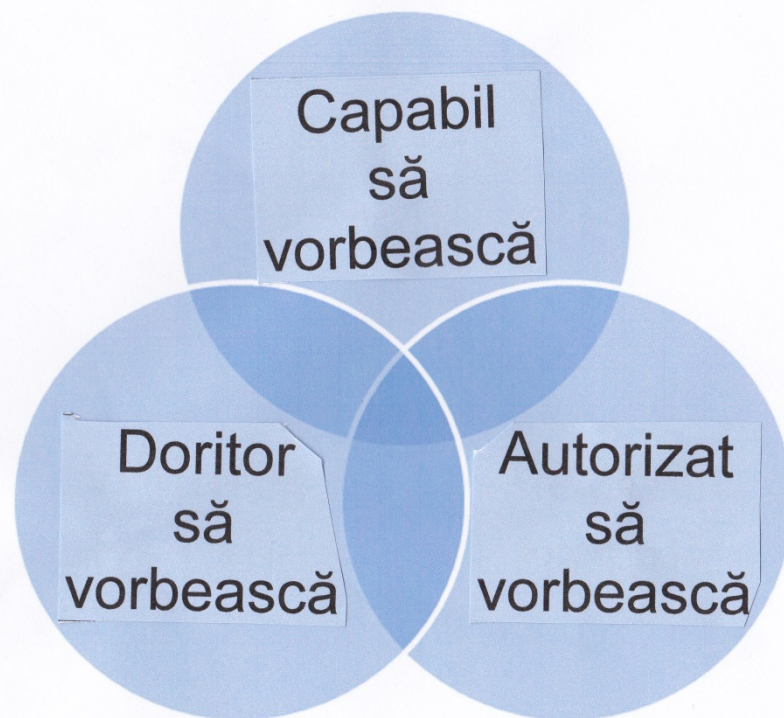
Doriți să purtați o conversație despre sex cu un client.

Ce *condiții (generale)* credeți ca sunt importante și necesare?

Discutați cu colegul și găsiți 5 condiții comune

Condiții necesare pentru a vorbi despre sex

Concluzii

Câteva întrebări de luat în considerare atunci când vă pregătiți pentru o discuție:

- De ce port această conversație?
- Care este motivul și ce vreau să obțin?
- Care sunt valorile și normele mele?
- Cum sunt susținut?
- Cum încep conversația?
- Ce subiect sau temă aleg?
- Ce cuvinte și limbaj folosesc?
- De ce cunoștințe am nevoie?
- Unde (locul) voi purta conversația?

Cap – Corp – Coadă

Cap/Introducere: Începutul unei conversații

- Sentimentul de siguranța/securitate și încredere
- Fă în așa fel încât tânărul să se simtă în largul său
- Spune-i de ce începi această conversație - fii cat mai clar și concis și clar
- Dă tânărului timp să răspundă
- Acorda-i timp să se gândească la propriile sentimente
- Spune-i scopul conversației: ce dorești să realizezi, durata și structura conversației
- Intimitate, raportare

Cap – Corp – Coadă

Corp/Cuprins: conversația în sine

- Puneți întrebări deschide
- Dați tânărului timp să răspundă
- Din când din când sumarizați ceea ce ați discutat

Dileme:

Discutați despre propriile voastre experiențe:
da/nu

Să continuați cu întrebări specifice: da/nu

Să răspundeți la semnalele (non) –verbale: da/nu

Să țineți cont de propriile voastre norme și valori

Cap – Corp – Coadă

Coadă/Încheiere: finalul conversației

- Analizați conversația - atât voi cat și tânărul
- Rezumați și concluzionați
- Precizați orice pași viitori